

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Fővárosi Ítéltábla a dr. Merva Ferenc ügyvéd (cím) által képviselt név (cím) felperesnek, a dr. Tóth B. Balázs (cím) által képviselt név (cím) alperes ellen hagyatéki hitelezői igény iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. július 5. napján hozott - 2007. szeptember 17. napján 23. sorszám alatti végzéssel kijavított -22.P.29.055/2005/19. számú ítélete ellen az alperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a keresetet teljes terjedelmében elutasítja.

Az alperest megillető elsőfokú perköltség összegét 96.000 (kilencvenhatezer) forintra felemeli.

Mellőzi az alperes - helyesen - pártfogó ügyvédi díj és elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelezését.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját 14.400 (tizennégyezer-négyszáz) forintra - 12.000 (tizenkétezer) forint ügyvédi munkadíj, 2.400 (kétezer-négyszáz) forint áfa - leszállítja, a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalának felhívását ennek megfelelően módosítja.

Az állam a le nem rótt teljes 270.000 (kétszázhetvenezer) forint elsőfokú eljárási illetéket és pártfogó ügyvéd díját viseli.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 22.500 (huszonkettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési eljárásban a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját 7.200 (hétezer-kétszáz) forintban - 6.000 (hatezer) forint ügyvédi munkadíj, 1.200 (ezerkétszáz) forint áfa - állapítja meg, amelyet kiutalni rendel.

A felperes fellebbezése folytán le nem rótt 7.000 (hétezer) forint fellebbezési illetéket és a pártfogó ügyvéd díját az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ingatlan néhai örökhagyó tulajdonát képezte. A felperes 1992-ben albérlőként költözött az ingatlanba és bérleti díjat fizetett, majd az örökhagyóval jó viszonyba került, vele közös háztartást vezetett, a költségeket közösen fizették, és a felperes elvégezte a ház körüli kisebb munkákat. A felperes úgy vélte, hogy az örökhagyó rá fogja hagyni ingatlanát. Az örökhagyó elhunyt, halálát követően a felperes még a házban maradt, amelyet feltörtek, és teljesen kiürítettek. Ekkor a felperes ott tárolt ingóságai is eltűntek. A felperes ezt követően az ingatlanba már nem tért vissza. Az örökhagyó hagyatékát egy végrendelet alapján a közjegyző az alperes részére adta át. A felperes szerint annak keletkezésekor az örökhagyó már nem volt végrendeletre képes állapotban, ezért feljelentést tett. A ..RFK a lefolytatott nyomozási eljárás során megállapította, hogy a végrendelet hamisítvány, azon az örökhagyó aláírása hamis. A néhainak törvényes örököse nem jelentkezett és a Magyar Állam sem lépett fel örökösként. Az alperes az ingatlant eladta.

A felperes módosított kereseti kérelmében hagyatéki hitelezői igényt terjesztett elő. Előadta, hogy az örökhagyó részére 1992. márciusától 1993. augusztusáig rezsi hozzájárulás, étkezési hozzájárulás és lakásfenntartás címén 12.500 forintot fizetett havonként. 1993. szeptemberétől 1996. szeptemberéig az örökhagyóra kb. havi 20.000 forintos összeget fordított, 1996-ban felújította az épület homlokzatát és kerti csapot szerelt 85.000 forint értékben. 1996. októberétől 1999. október 1-jéig az örökhagyóra étkezéssel együtt havi 40.000 fordított, 1998-ban lakásfelújítást végzett 145.000 forint értékben és 1993-1999-2002 években, tüzelés, fűtés hozzájárulásként a téli hónapokra - 24 hónapra - 8.000 forintot és 1999. október 1-jétől 2002. márciusáig az örökhagyónak lakásfenntartásra, megélhetésre, orvosi kezelésre havi 55.000 forintot fizetett meg. Összesen 4.452.000 forintnak és ennek az összegnek a 1997. március 1. napjától középátlagosan számított kamatai -2001. december 31-ig évi 20 %-os ezt követően évi 10 %-os kamatai- a megfizetésére kérte kötelezni az alperest azzal, hogy ez az összeg magába foglalja a betöréskor az ingatlanból elvitt 250.000 forint értékű felperesi ingóságok értékét is. Keresetét arra alapította, hogy a végrendelet alapján az örökhagyó örököse az alperes lett, de ha valaki az örökhagyónak arra tekintettel nyújt szolgáltatást, hogy őt az örökhagyó örökösévé teszi meg, majd később ez a feltevése tévesnek bizonyul, hagyatéki hitelezői igénnyel léphet fel. Kérte az alperes perköltségeiben való marasztalását is.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségeiben való marasztalását kérte. Előadta, hogy az örökhagyóval úgy került kapcsolatba, hogy az örökhagyó

éppen a felperes ellen kért tőle segítséget, a felperes az örökhagyó részére semmiféle szolgáltatást nem nyújtott és az ingatlant teljesen leromlott állapotban örökölte meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 250.000 forintot és ennek 2003. március 18-tól 2004. április 30-ig járó évi 11 %-os, majd 2004. május 1-jétől a kifizetésig járó a mindenkorin jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperest képviselő ügygondnoknak 12.500 forint ügyvédi munkadíjat. Kötelezte továbbá, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 15.000 forint illetéket. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 80.000 forint ügyvédi munkadíjat. Megállapította, hogy a le nem rótt 270.000 forint illetékből 255.000 forint illetéket az állam visel és a felperes képviselőjét ellátó pártfogó ügyvéd ügyvédi munkadíja, amely nem térült meg 30.000 forint. Felhívta a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalát, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követően a fenti ügyvédi munkadíjat utalja ki a pártfogó ügyvéd részére.

Az ítélet indokolása szerint bár az alperes örökös minőségét megalapozó végrendelet érvénytelen, de ennek megállapítására az arra jogosult nem indított pert, ezért az alperes örökös minősége megállapítható. Az alperessel szemben így a felperes hagyatéki hitelezői igényével megalapozottan léphetne fel, de a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az öröklés reményében nyújtott az örökhagyónak tartást, illetve viselte az egyéb, az ingatlannal kapcsolatos költségeket. A felperes azonban csak az ingatlan kiürítésekor az ingóságaiában bekövetkezett károkat tudta bizonyítani. Megállapítható volt, hogy a felperes a néhainál albérleti minőségben tartózkodott és ezért az örökhagyó részére havi összegeket fizetett, majd egy idő után bensőségebb apa-fia jellegű kapcsolatuk alakult ki. Ezt a meghallgatott tanúk és a nyomozati iratok egyaránt alátámasztották. A felperes által állított tartás konkrét mibenlétéről, tehát ezen a címen az örökhagyónak fizetett összegekről illetve a felperes által fizetett rezsiköltségekről azonban semmiféle bizonyíték nem merült fel. Az a körülmény, hogy a fiatalabb felperes alkalmanként bevásárolt, és az ott lakásáért fizetett az örökhagyónak, nem tekinthető olyan jellegű tartásnak, gondozásnak, amely hagyatéki tartozásként érvényesíthető lenne. Az, hogy a felperes a ház körüli kisebb munkákat elvégezte, szintén belefér albérleti minőségébe, hiszen konkrét megállapodás hiányában ez képezhette részét az albérleti díjnak is. Maga a felperes is az örökhagyó haláláig önmagát albérliként értékelte és az is megállapítható volt, hogy külön gondozásra az örökhagyó nem szorult rá. Az ingatlan felújításával kapcsolatosan a felperesi előadást egyetlen tanú sem tudta megerősíteni. A felperes állandó jövedelemmel nem rendelkezett, így nem volt bizonyítható az sem, hogy rendelkezett volna olyan pénzeszközökkel, amellyel a néhait havi rendszerességgel támogatni tudta volna, illetve a felújításhoz szükséges anyagokat megvásárolhatta volna. Megalapozottnak találta azonban a bíróság a felperes igényét az ingatlanból elszállított ingóságai tekintetében, mert a felperes előadását több tanú megerősítette és az alperes sem vitatta, hogy az ingatlant annak vásárlója kiürítette, hivatkozva arra, hogy nem tudott a felperes ott tárolt ingóságairól. A felperes több mint 10 éven keresztül életvitelszerűen lakott az

ingatlanban, ezért külön bizonyítás nélkül is elfogadható, hogy vagyonát is ott tartotta. Ezen ingóságok értéke tekintetében a bíróság külön tételes bizonyítást nem tartott szükségszerűnek, ugyanis az ezen a címen előterjesztett igény nem volt eltúlzott, vagy köztudomású tényeknek ellentmondó. A csak kisebb részben pernyertes felperest kötelezte a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes részére, az ügyvédi képvisellel kapcsolatos ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, az alperest pedig kötelezte a pártfogó ügyvéd díja megfizetésére, amelynek mértékét a 7/2002.(III.30.) IM rendelet 5. §-ának (1) bekezdés b) pontja és (3) és (6) bekezdése alapján állapította meg, figyelemmel a meghatározott 3.000 forintos óradíjra és a képviselő által kifejtett munka mennyiségére és a per viszonylagos bonyolultságára is. A felperes költségmentessége folytán a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett. A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet pártfogó ügyvédi munkadíjat megállapító részét támadta, hivatkozva arra, hogy az ítélet ellentmondásos, mert először 12.500 forintban állapította meg a munkadíjat, míg a meg nem térült munkadíjat 30.000 forintban határozta meg. Nem derül ki így, hogy mennyi a megállapított összeg és az sem, hogy ez az áfát magába foglalja-e vagy sem. A tényleges munkadíj viszont 3.000 forintos óradíj mellett is meghaladja az elsőfokú bíróság által is megállapított összeget.

Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperesi kereset teljes körű elutasítását kérte és másodlagosan a fellebbezéssel érintett rész hatályon kívül helyezését indítványozta. Hivatkozott arra, hogy az ingatlannak a részére átadott végrendelet alapján örököse lett, majd azt hosszabb idő elteltével értékesítette. Ezen időszak alatt nem szerzett tudomást arról, hogy az ingatlanban a felperes lakna, illetve ott neki ingóságai lennének. Az eladást követően az ingatlant nem ő, hanem annak vevője üritette ki. A felperes által igényelt ingóságok értéke nem tartozhat a hagyatéki hitelezői igény körébe, vele szemben a felperesi igény - álláspontja szerint - a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdésén alapulhat. A felperes, igénye alátámasztására azonban semmiféle bizonyítékot nem terjesztett elő, nem bizonyította, hogy ingóságait az alperes szállította volna el, vagy a kára az alperes jogellenes és felróható magatartásával okozati összefüggésben keletkezett volna, és a feltárt bizonyítékok alapján az ingatlant valóban nem a felperes üritette ki. Az alperestől nem lett volna elvárható a leromlott, elhanyagolt ingatlanban lévő, értéktelennek tűnő ingóságok felelős őrzésbe vétele és nem merült fel adat az értékesítéskor arra, hogy ott a felperes tulajdonát képező ingóságok találhatóak, így örökösként azok tulajdonosának is tekintette magát, és az elszállított ingóságok között lehettek az örökhagyó vagyontárgyai is. Az összezszerűséget semmiféle bizonyíték nem támasztja alá, mérlegeléssel került megállapításra a vagyoni kárigény. Utalt arra is, hogy lényegében azonos körülményekből és tényekből jutott ellentétes következtetésekre az elsőfokú bíróság a megítélt és az elutasított kereseti kérelmek vonatkozásában. Kérte a felperes másodfokú perköltségeiben való marasztalását.

A felperes fellebbezése alaptalan, az alperes fellebbezése alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg, a fellebbezésekkel érintett részek tekintetében azonban azokból téves következtetést vont le.

Az ingóságok 250.000 forintos értékére irányuló felperesi kereset jogalapja - miután az nyilvánvalóan nem hagyatéki hitelezői igény - az elsőfokú eljárás során nem került tisztázásra és erre vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítélete sem tartalmaz jogi indokolást. Nem az alperes feladatát képezi annak kiderítése, hogy mi képezi a vele szembeni igény alapját. A felperesi követelés azonban jogalapjától függetlenül, ténybeli alapját tekintve is bizonyításra szorult, és ebben a körben az elsőfokú bíróság - az ingók nem vitatott eltűnését meghaladóan - tényállást nem állapított meg. Az indokolás alapjául szolgáló Pp. 163. §-ának (2), (3) bekezdése tartalmazza azokat az eseteket, amikor a bíróság bizonyítás nélkül is valónak fogadhat el tényeket. Az ingatlanból esetlegesen eltűnt felperesi ingóságok köre és azok értéke azonban nem tekinthető köztudomásúnak, a felek erre nézve egyezően nem nyilatkoztak, így az ügyben helyesen alkalmazandó Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy onnan milyen ingóságai és milyen értékben tűntek el azon felül, hogy megállapítható-e az alperes felelőssége, valamilyen jogalapon. A követelés bizonyítása nem mellőzhető kizárólag azért, mert a követelt összeg viszonylag alacsony, és a bizonyítás hosszadalmas vagy nehézségekbe ütközik. Annak elmaradása viszont a bizonyításra kötelezett fél - jelen esetben a felperes terhére esik és a kereset elutasításához vezet.

Nem volt alapos tehát az elsőfokú bíróság ítélete abban a körben, hogy minden fajta bizonyíték nélkül, részben marasztalta az alperest, ezért az Ítélet tábla azt a Pp. 253. § -ának (2) bekezdése alapján - annak fellebbezett részét nem érintve - megváltoztatta és a keresetet teljes terjedelmében elutasította.

A kereset elutasítása folytán a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az egészében pervesztes felperes köteles a teljes pertárgyérték, így a további 250.000 forint után is az alperes részére járó bruttó összegű ügyvédi munkadíjból és a le nem rótt eljárási illetékből álló elsőfokú perköltség megfizetésére azzal, hogy az utóbbit a felperesi pártfogó ügyvédi munkadíjjal együtt költségmentessége folytán az állam viseli, míg az alperes perköltségben való marasztalása ennek megfelelően mellőzésre került.

Az elsőfokú bíróság a felperesi pártfogó ügyvédre nézve kedvezőbb módon, a 7/2002. (III. 30.) IM rendeletben foglaltaknál magasabb összegben állapította meg a pártfogó ügyvédi munkadíjat. A rendelet 5. §-ának (1) bekezdésének b) pontja szerint a pártfogó ügyvéd részére az elsőfokú bírósági eljárásban a bíróság polgári peres ügyben legalább a kirendelt ügyvédi óradíjnak, de legfeljebb négyszeresének megfelelő összegű, államot terhelő ügyvédi munkadíjat állapíthat meg. Az ítélet tábla ezért a pártfogó ügyvéd munkadíját erre a mértékre és az ez után fizetendő áfa összegére leszállította és a Fővárosi Gazdasági Hivatal felhívását ennek megfelelően módosította.

Az alperes fellebbezése eredményes volt, ezért a másodfokú eljárásban a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a 250.000 forintos fellebbezési érték figyelembevételével a 32/2003. (VIII. 23.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdése a) pontja és (5) bekezdése alapján 7.500 forint bruttó összegű ügyvédi munkadíjból és a lerótt 15.000 forint fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltség megfizetésére. A hivatkozott 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 5. §-ának (2) bekezdése értelmében a másodfokú bírósági eljárásban megállapított ügyvédi munkadíj az (1) bekezdésben meghatározott összeg 50 %-ig terjedhet, ezért az ítéltábla ennek megfelelően állapította meg a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját azzal, hogy azt a felperesi költségmentesség folytán le nem rótt fellebbezési illetékekkel együtt a 6/1986. VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. március 4.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.,
a tanács elnöke

. Puskás Péter s.k.,
előadó bíró

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: